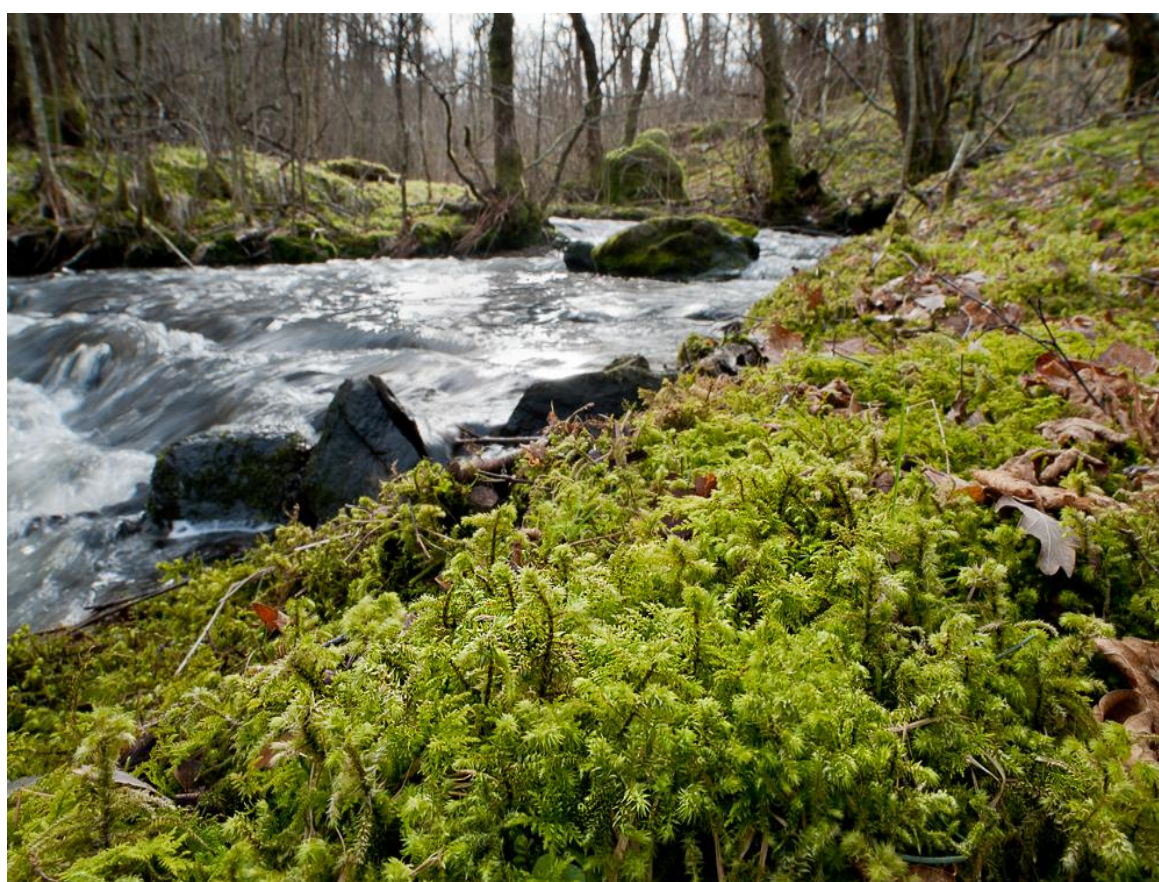

SABIMA kartleggingsnotat 12-2014

Kartlegging av mosefloraen i Tysvær kommune - Status høsten 2014

Av Asbjørn Erdal

Storkransmose i Søvik

Kartlegging av mosefloraen i Tysvær kommune – Status høsten 2014

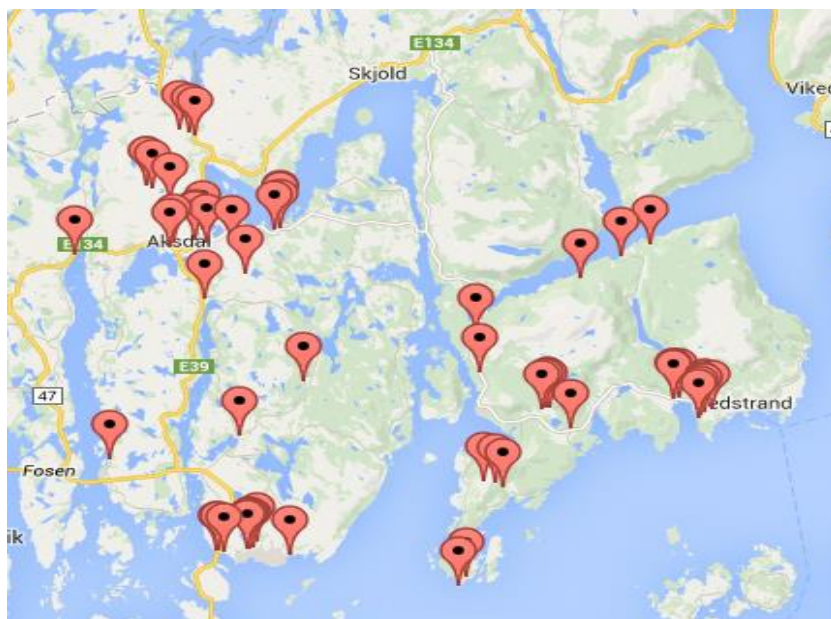
Emneord: Artsregistrering, kartlegging, mose, Tysvær, Rogaland

Innledning

Tysvær kommune ligger i Rogaland nord for Boknafjorden. På artsobservasjoner.no var det for et år siden kun registrert én mose fra Tysvær kommune. Tidligere funn fra kommunen er dokumentert i rapporter eller i andre datasystemer. Hensikten med dette arbeidet er å bidra til å kartlegge mosefloraen i Tysvær, og dokumentere funnene på artsobservasjoner.no slik at de blir lett tilgjengelige for alle. Tysvær er en kommune som potensielt har en ganske rik moseflora siden den ligger i et oseanisk område og har enkelte rikere partier. Rapporten gir en status på arbeidet pr. 11.10.2014.

Metode

Kartleggingen begynte høsten 2013. Ved årsskiftet 2013/2014 var det registrert ca. 100 moser i Tysvær. Arbeidet fortsatte i 2014 med besøk på nye steder. Til nå er 87 lokaliteter undersøkt, de fleste av disse i 2014. Ulike naturtyper er plukket ut for å få variasjon i mosefloraen. På hvert sted har målet vært å finne noen nye moser for Tysvær. Alle mosene er studert i stereolupe og de fleste er også gransket i mikroskop for å få mest mulig sikker artsbestemmelse. I tillegg har det i 2014 blitt tatt bilder av de fleste nye artene for å dokumentere disse på artsobservasjoner.no. Moseværet var dårlig sommeren 2014, varmt og veldig tørt, men høsten har vært fuktig og bra for nye funn.

Figur 1. Disse stedene er besøkt i 2014.

Resultater

Pr. 11.10.2014 er 176 moser fra Tysvær lagt inn i artsobservasjoner.no. Dermed er et "hvitt hull" i artsobservasjoner.no for utbredelsen av mosene i Norge i ferd med å dekkes. 70 moser er dokumentert så langt med bilder. Ønsket er at flere kan få hjelp til artsbestemmelse når disse er lagt lett tilgjengelig. Eksempler er vist i figur 2 og figur 3.

Figur 2. Bekkerundmose fra Krabbatveit.

Figur 3. Stabbesteinmose fra Susort ved Kårstø.

De fleste mosene som er registrert er vanlige, men det er greit å få vist på utbredelseskartene i artsobservasjoner.no at disse også finnes i Tysvær.

En del av bladmosene har få registreringer fra før og noen er ikke registrert med bilder tidligere. For eksempel hadde vepsåtemose kun to registreringer og ingen bilder. Det har heller ikke vært lagt inn bilder for sprikesteinmose og klobekkemose tidligere. Se figur 4, 5 og 6.

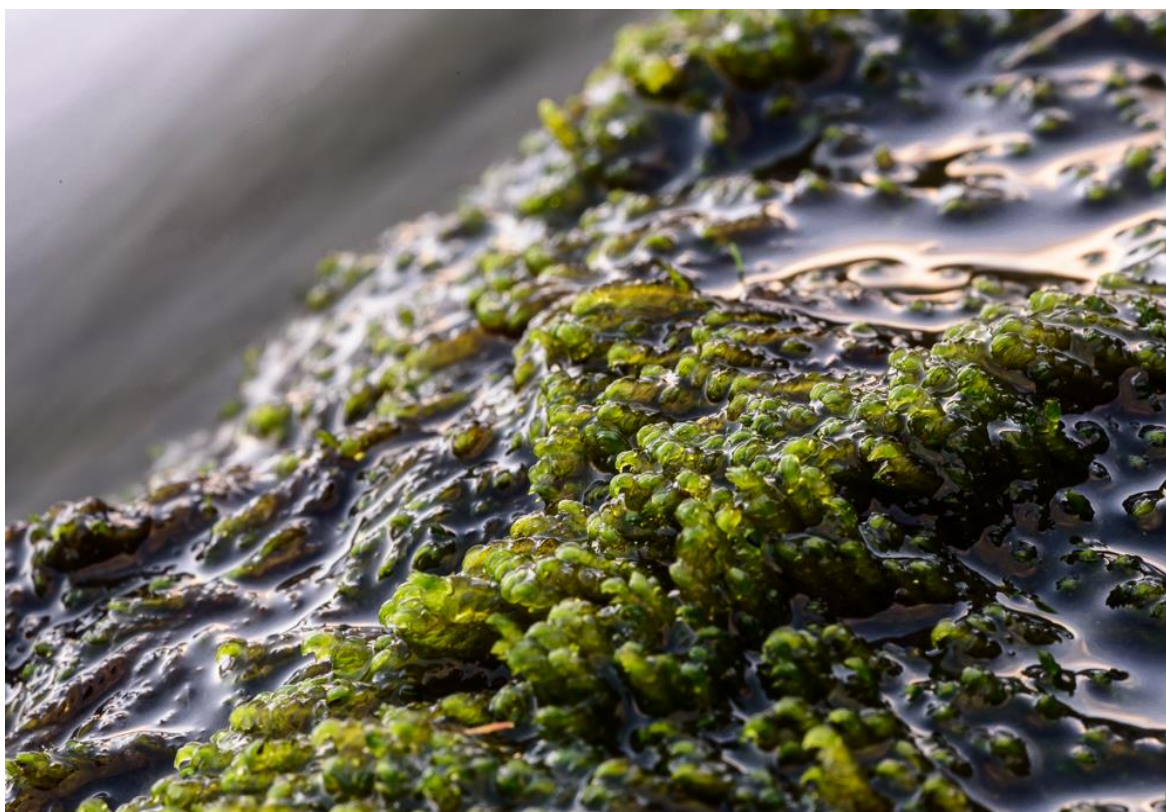

Figur 4. Registrerte funn av vepsåtemose.

Figur 5. Sprikesteinmose fra Hustoft på Nedstrand.

Figur 6. Klobekkemose fra Hustoft i Nedstrand.

Når det gjelder levermoser, så synes disse å være dårlig kartlagt på Vestlandet. I fjor høst fant jeg den karakteristiske taglmose nær toppen av Lammanuten, som er Tysvær sitt høyeste fjell på 631 moh. Den hadde kun et registrert funn tidligere på artsobservasjoner.no, og det var fra Forsand i Rogaland.

I år er det gjort flere funn av levermoser i Tysvær, som det tidligere er lagt inn få observasjoner av. Leirlurv, figur 7, er kun registrert i Oslo-området tidligere. Steinhutremose er nå representert med et bilde i artsobservasjoner.no, og utbredelsen av denne lille mosen er nok større på Vestlandet enn det figur 8 viser. Men også lett synlige moser, som rosettgaffelmose, figur 9, har få funn på Vestlandet. Så langt er den registrert og fotografert fra Utsira og fra Tysvær.

I vedlegget er det tatt ut ei liste fra artsobservasjoner.no som viser alle observasjoner hittil i Tysvær kommune.

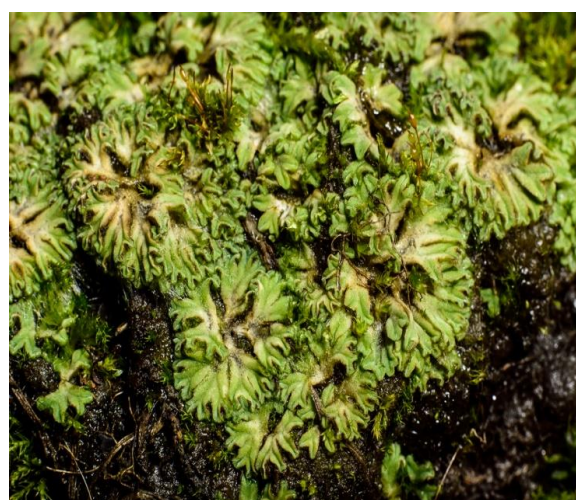

Figur 7. Registreringer av Leirlurv. Funnet i brosteinen utenfor kulturhuset i Aksdal.

Figur 8. Registreringer av steinhutremose. Funnet nær fjellet Hest i Nedstrand.

Figur 9. Rosettgaffelmose. Funnet på Baustad i Nedstrand.

Konklusjon

Så langt er det registrert 176 moser fra Tysvær inn på artsobservasjoner.no. Disse funnene er med å kartlegge utbredelsene av mosene i Norge. For mange moser, særlig små moser og levermoser, synes informasjonen i artsobservasjoner.no foreløpig å være mangelfull. Dette er et bidrag for å bøte på det.

70 bilder er vedlagt for å dokumentere funnene og for at andre skal lettere kjenne igjen disse mosene.

Det gjenstår nok mye arbeid før en har oversikt over mosefloraen i Tysvær. Videre kartlegging gir mulighet for mange kjekke og spennende turer i flott vestlandsnatur for å studere disse vakre vekstene. Se figur 10.

Figur 10. Vakre, vanlige moser fra Tysvær. Kysttornemose og krusgullhette.

Vedlegg

Status på registrerte moser 11.10.2014. Utskrift fra artsobservasjoner.no.

1. **nervesotmose** *Andreaea rothii*
2. **stivkulemose** *Bartramia ithyphylla*
3. **eplekulemose** *Bartramia pomiformis*
4. **sneikildemose** *Philonotis caespitosa*
5. **teppekildemose** *Philonotis fontana*
6. **koppervrangmose** *Bryum alpinum*
7. **sølvvrangmose** *Bryum argenteum*
8. **murvrangmose** *Bryum caespiticium*
9. **skruevrangmose** *Bryum capillare*
10. **bekkevrangmose** *Bryum pseudotriquetrum*
11. **kuleknollvrangmose** *Bryum subapiculatum*
12. **bekkerundmose** *Rhizomnium punctatum*
13. **vegnikke** *Pohlia nutans*
14. **kysttornemose** *Mnium hornum*
15. **skogfagermose** *Plagiomnium affine*
16. **broddfagermose** *Plagiomnium cuspidatum*
17. **krusfagermose** *Plagiomnium undulatum*
18. **smaragdgrøftemose** *Dicranella heteromalla*
19. **nervesigd** *Dicranum fulvum*
20. **bergsigd** *Dicranum fuscescens*
21. **blanksigd** *Dicranum majus*
22. **ribbesigd** *Dicranum scoparium*
23. **ugrasvegmose** *Ceratodon purpureus*
24. **dverglommose** *Fissidens bryoides*
25. **kyslommose** *Fissidens dubius*
26. **stivlommose** *Fissidens osmundoides*
27. **kalklommose** *Fissidens taxifolius*
28. **pelssåtemose** *Campylopus atrovirens*
29. **trøssåtemose** *Campylopus flexuosus*
30. **ribbesåtemose** *Campylopus introflexus*
31. **vegsåtemose** *Campylopus subulatus*
32. **fleinljåmose** *Dicranodontium denudatum*
33. **blåmose** *Leucobryum glaucum*
34. **bergpolstermose** *Amphidium mougeotii*
35. **planskortemose** *Cynodontium jeneri*
36. **nøttemose** *Diphyscium foliosum*
37. **pestbråtemose** *Funaria hygrometrica*
38. **vardeknausing** *Grimmia donniana*
39. **kvitknausing** *Grimmia pulvinata*
40. **buttgråmose** *Racomitrium aciculare*
41. **kollegråmose** *Racomitrium affine*
42. **bekkegråmose** *Racomitrium aquaticum*
43. **kulegråmose** *Racomitrium ellipticum*
44. **beitegråmose** *Racomitrium elongatum*
45. **fjærgråmose** *Racomitrium ericoides*
46. **berggråmose** *Racomitrium heterostichum*
47. **heigråmose** *Racomitrium lanuginosum*
48. **setergråmose** *Racomitrium sudeticum*
49. **storblomstermose** *Schistidium apocarpum*
50. **saltblomstermose** *Schistidium maritimum*
51. **stabbesteinmose** *Ptychomitrium polyphyllum*
52. **spriksteinmose** *Hedwigia stellata*
53. **dronningmose** *Hookeria lucens*
54. **myrstjernemose** *Campylium stellatum*
55. **klobekkemose** *Hygrohypnum ochraceum*
56. **storlundmose** *Brachythecium rutabulum*

57. **krypmoldmose** *Eurhynchiastrum pulchellum*
58. **kystmoldmose** *Eurhynchium striatum*
59. **sprikemoldmose** *Kindbergia praelonga*
60. **bekkeskeimose** *Platyhypnidium riparioides*
61. **narremose** *Pseudoscleropodium purum*
62. **ospelundmose** *Sciuro-hypnum populeum*
63. **vassnøkkemose** *Warnstorfia fluitans*
64. **kjølelvemose** *Fontinalis antipyretica*
65. **etasjemose** *Hylocomium splendens*
66. **kystmose** *Loeskeobryum brevirostre*
67. **furumose** *Pleurozium schreberi*
68. **kystkransmose** *Rhytidiadelphus loreus*
69. **engkransmose** *Rhytidiadelphus squarrosus*
70. **storkransmose** *Rhytidiadelphus triquetrus*
71. **sumpbroddmose** *Calliergonella cuspidata*
72. **kammose** *Ctenidium molluscum*
73. **grannflette** *Hypnum andoi*
74. **matteflette** *Hypnum cupressiforme*
75. **rødstilkflette** *Hypnum imponens*
76. **fjærmose** *Ptilium crista-castrensis*
77. **rottehalemose** *Isothecium alopecuroides*
78. **musehalemose** *Isothecium myosuroides*
79. **ryemose** *Antitrichia curtipendula*
80. **ekornmose** *Leucodon sciuroides*
81. **kveilmose** *Pterogonium gracile*
82. **flatfellmose** *Neckera complanata*
83. **krusfellmose** *Neckera crispa*
84. **revemose** *Thamnobryum alopecurum*
85. **skeijamnemose** *Plagiothecium cavifolium*
86. **klojamnemose** *Plagiothecium curvifolium*
87. **flakjamnemose** *Plagiothecium denticulatum*
88. **skrumpjamnemose** *Plagiothecium nemorale*
89. **pløsjamnemose** *Plagiothecium succulentum*
90. **kystjamnemose** *Plagiothecium undulatum*
91. **trådfloke** *Heterocladium heteropterum*
92. **bleiktujamose** *Thuidium delicatulum*
93. **stortujamose** *Thuidium tamariscinum*
94. **klokkebustehette** *Orthotrichum affine*
95. **kystbustehette** *Orthotrichum lyellii*
96. **faksbustehette** *Orthotrichum rupestre*
97. **bleikbustehette** *Orthotrichum stramineum*
98. **tønnebustehette** *Orthotrichum striatum*
99. **krusgullhette** *Ulota crispa*
100. **steingullhette** *Ulota hutchinsiae*
101. **trådkjølmose** *Zygodon rupestris*
102. **køllekjølmose** *Zygodon viridissimus*
103. **stortaggmose** *Atrichum undulatum*
104. **grusmose** *Oligotrichum hercynicum*
105. **kystkrukkemose** *Pogonatum aloides*
106. **vegkrukkemose** *Pogonatum urnigerum*
107. **kystbinnemose** *Polytrichastrum formosum*
108. **storbjørnemose** *Polytrichum commune*
109. **einerbjørnemose** *Polytrichum juniperinum*
110. **rabbebjørnemose** *Polytrichum piliferum*
111. **skortejuvmose** *Anoetangium aestivum*
112. **vegskruemose** *Barbula unguiculata*
113. **rødfotmose** *Bryoerythrophyllum recurvirostrum*
114. **grynkurlemose** *Didymodon rigidulus*
115. **putehårstjerne** *Syntrichia ruralis*
116. **putevrimose** *Tortella tortuosa*
117. **murtustmose** *Tortula muralis*
118. **hinnekrusmose** *Weissia brachycarpa*

119. **kysttorvmose** *Sphagnum austinii*
120. **furutorvmose** *Sphagnum capillifolium*
121. **stivtorvmose** *Sphagnum compactum*
122. **vasstorvmose** *Sphagnum cuspidatum*
123. **grantorvmose** *Sphagnum girgensohnii*
124. **kjøtt-torvmose** *Sphagnum magellanicum*
125. **lurvtorvmose** *Sphagnum majus*
126. **sumptorvmose** *Sphagnum palustre*
127. **vortetorvmose** *Sphagnum papillosum*
128. **lyngtorvmose** *Sphagnum quinquefarium*
129. **tvaretorvmose** *Sphagnum russowii*
130. **heitorvmose** *Sphagnum strictum*
131. **blanktorvmose** *Sphagnum subnitens*
132. **dvergtorvmose** *Sphagnum tenellum*
133. **ranksnøsmose** *Anthelia julacea*
134. **kystflak** *Calypogeia arguta*
135. **tannflak** *Calypogeia fissa*
136. **skogflak** *Calypogeia integristipula*
137. **sumpflak** *Calypogeia muelleriana*
138. **råteflak** *Calypogeia suecica*
139. **broddglefsmose** *Cephalozia bicuspidata*
140. **myrsnutemose** *Cladopodiella fluitans*
141. **larvemose** *Nowellia curvifolia*
142. **leirlurv** *Fossombronina wondraczekii*
143. **hjelmbælremose** *Frullania dilatata*
144. **matteblæremose** *Frullania tamarisci*
145. **totannblonde** *Lophocolea bidentata*
146. **mattehutremose** *Marsupella emarginata*
147. **steinhutremose** *Marsupella sphacelata*
148. **bekkesleivmose** *Jungermannia atrovirens*
149. **krussleivmose** *Jungermannia hyalina*
150. **rødmuslingmose** *Mylia taylorii*
151. **oljetrappemose** *Nardia scalaris*
152. **glansperlemose** *Lejeunea cavifolia*
153. **småstylte** *Bazzania tricrenata*
154. **storstylte** *Bazzania trilobata*
155. **heimose** *Anastrepta orcadensis*
156. **lyngskjeggsmose** *Barbilophozia floerkei*
157. **grynskjeggsmose** *Barbilophozia hatcheri*
158. **torvdymose** *Gymnocolea inflata*
159. **taglmose** *Sphenolobopsis pearsonii*
160. **storhoggtann** *Tritomaria quinqueidentata*
161. **prakhinnemose** *Plagiochila asplenioides*
162. **berghinnemose** *Plagiochila porelloides*
163. **stripefoldmose** *Diplophyllum albicans*
164. **vingemose** *Douinia ovata*
165. **kysttvebladsmose** *Scapania gracilis*
166. **fjordtvebladsmose** *Scapania nemorea*
167. **butt-tvebladsmose** *Scapania scandica*
168. **bekketvebladsmose** *Scapania undulata*
169. **bergkrokodillemoser** *Conocephalum salebrosum*
170. **ugrastvare** *Marchantia polymorpha ssp. ruderalis*
171. **rosettgaffelmose** *Riccia sorocarpa*
172. **sveltsaftmose** *Riccardia latifrons*
173. **flekkmose** *Blasia pusilla*
174. **kystband** *Metzgeria conjugata*
175. **gulband** *Metzgeria furcata*
176. **flikvårmose** *Pellia epiphylla*